

FİŞEK ENSTİTÜSÜ BİLİM VE EYLEM MERKEZİ VAKFI

FİŞEK ENSTİTÜSÜ
BİLGİ NOTU NO:

05

İŞÇİ SENDİKALARI VE SENDİKALARIN ÜYE SAYILARI BİLGİ NOTU

HAZIRLAYAN: EMİRALİ KARADOĞAN

2025 TEMMUZ SENDİKA ÜYE İSTATİSTİKLERİ

FİŞEK ENSTİTÜSÜ
ANKARA
Ağustos 2025

Fişek Enstitüsü Çalışan Çocuklar
Bilim ve Eylem Merkezi Vakfı

Bu çalışma, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu gereğince yayınladığı işkollarındaki işçi sayıları ve sendikaların üye sayılarına ilişkin tebliğdeki verilerden hareketle oluşturulmuştur. Bilgi Notu, Vakfımız gönüllüsü Doç. Dr. Emirali Karadoğan tarafından hazırlanmıştır.

Karadoğan, Emirali (2025) "2025 Temmuz Sendika Üye İstatistikleri, **Fişek Enstitüsü İşçi Sendikaları ve Sendikaların Üye Sayıları Bilgi Notu**, No:5, Ankara.

**FİŞEK ENSTİTÜSÜ ÇALIŞAN ÇOCUKLAR BİLİM VE
EYLEM MERKEZİ VAKFI**

Telefon: 0 312 429 78 11

Adres: Selanik Cad. 52/4 Kızılay - Ankara

web: www.fisek.org.tr

e-posta: bilgi@fisek.org.tr

Temmuz 2025 Sendika Üye Sayıları İstatistiklerinin Dili

EMİRALİ KARADOĞAN

Temmuz 2025 sendika üye sayıları istatistiklerinin dili

İşçi sendikalarının 2024 Temmuzundan bu yana gösterdikleri performansların bir göstergesi olan sendika üye istatistikleri, yani “İşkollarındaki İşçi Sayıları ve Sendikaların Üye Sayılarına İlişkin 2025 Ocak Ayı İstatistikleri Hakkında Tebliğ” Resmi Gazete’de yayınlandı. Biz de bu bilgi notumuzda daha öncekilerde olduğu gibi hem bu verileri biraz daha anlaşılır hem de bu verilere etki eden sınıfsal ve siyasal dinamikleri daha görünür kılmaya çalışacağız.

Yayınlanan istatistiklere göre sendikalı olabilecek işçi sayısı 17 milyon 326 bin 143’tür. Ancak bu işçilerin sadece 2 milyon 429 bin 527’si, diğer bir ifadeyle, işçilerin sadece yüzde 14,022’si herhangi bir sendikaya üye görünüyor. Bu verinin toplu iş sözleşmeleri (TİS) kapsamındaki

işçi sayısı ve oranını yansıtmadığını, bunların bir kısmının pasif üye olduğunun daha önceki bilgi notlarında olduğu gibi yine altını çizelim: Sendikaya üye ama örgütlenme süreci devam eden işçiler; örgütlenme süreci bitmiş ancak işveren ya da aynı işkolunda başka bir sendika çoğunluğa itiraz etmiş olduğu işyerlerindeki işçiler; işten ayrılmış ama aynı işkolunda başka bir işyerinde çalışmaya başladığı için üyeliği devam eden işçiler; sendikaya üye ancak, TİS hükmü gereği kapsam dışı bırakılan işçiler; hatta bunlar arasında sendikaya üye olduğunu dahi bilmeyen işçiler toplu iş sözleşmesi kapsamında değildir. Dolayısıyla toplu iş sözleşmesi kapsamında olmayan ve bu yolla hak ve menfaatini geliştiremeyen işçileri sendikalı oranına dahil etmek pek de doğru görünmüyor. Pasif üye oranları her sendikanın toplam üye sayısının yüzde 10-20’si oranında değişmektedir.

Yayınlanan istatistiklere göre işçi Sendikalarına üye olabilecek işçi sayısı Ocak 2025 istatistiklerine kıyasla 461 bin 414 kişi artmasına karşın, sendikalı üye işçi sayısı ise benzer bir şekilde artma eğilimi göstermemiş; aksine bir önceki istatistiklere göre 95 bin 20 kişi azalmıştır. Dolayısıyla bu da sendikalaşma oranının da gerilemesine neden olmuştur. Bu yöndeki bir gerilemenin olası nedenini bir önceki istatistik bilgi notunda da vurgulamıştık: Türkiye'deki mevcut ekonomik kriz ve onu yönetemeyen siyasi iktidarın emek karşıtı politikaları çerçevesinde yaptıkları düzenlemelere paralel olarak, emeklilik bağlama oranları ve hesaplama yöntemi enflasyona yenik düşmüştü. Ocak ayı sonrası emeklilik bağlama oranlarında yaklaşık yüzde 30'lara varan maaş düşüklüğü birçok çalışanın "zorunlu" emeklilik kararı almasına yol açtı. Bunu SGK'nın aylık verilerinden de izlemek mümkün. Dolayısıyla zorunlu emeklilik kararı alanların büyük çoğunluğunun sendikalı işçiler olduğu da istatistiklere yansımış durumda. Bu düşüşün belediyelerden kamu işyerine kadar birçok işyerinde yaşandığı sendikaların üye hareketlerinden anlaşılmaktadır.

Diğer yandan bu düşüşün sadece emeklilik kaynaklı olmadığını da belirtmek gerekir. Türkiye'deki devlet destekli sermaye sınıfının sendikalar başta olmak üzere örgütlü yapılara saldırıları ve kısıtlamaları da hız kesmeden devam ediyor. ITUC'un (Uluslararası İşçi

Sendikaları Konfederasyonu) her yıl düzenli yayınladığı Küresel Sendikal Haklar İndeksinde Türkiye'nin son birkaç yıldır "en kötü on ülke" içerisindeki yerini "istikrarlı" bir şekilde koruyor olması bu iddiamızı destekler niteliktedir.

20 FARKLI İŞKOLUNDA TOPLAM 235 SENDİKA FAALİYET GÖSTERİYOR

Açıklanan verilere göre 20 farklı işkolunda, bir önceki dönemde olduğu gibi toplam 235 sendika faaliyet gösteriyor. Ancak her ne kadar sayı değişmemiş görünse de, 02 No'lu Gıda İşkolunda yeni bir sendika kurulmuş ve işkolundaki kurulu sendika sayısı 7'den 8'e yükselmiş; buna karşın, 17 No'lu Sağlık ve sosyal hizmetler işkolunda ise bir sendikanın faaliyetine son verdiği görülmüş ve işkolunda kurulu sendika sayısı 18'den 17'ye düşmüştür. Faaliyetlerine devam eden bu 235 sendikanın 32'si Türk-İş, 20'si Hak-İş, 21'i DİSK, 9'u Ülkem-İş, 6'sı TUM-İş, 4'ü Anadolu-İş, 6'sı Yeniden MİSK Konfederasyonuna bağlı ve 137'si de Bağımsız olarak faaliyetlerini sürdürmektedir.

Daha önceki dönemlerde olduğu gibi en fazla sendika 10 No'lu "Ticaret, büro, eğitim ve güzel sanatlar" işkolunda faaliyette bulunuyor. 10 No'lu işkolu aynı zamanda 4 milyon 526 bin 326 işçi ile en fazla çalışanın da yer aldığı işkolu niteliğinde. Tablo 1.'de mevcut 20 işkolunda son dört dönemde faaliyet gösteren sendika sayıları verilmiştir.

Tablo 1. İşkolunda Kurulu sendika sayısı

	İşkolundaki işçi sayısı	İşkolu	Sendika sayısı (Ocak 2024)	Sendika sayısı (Temmuz 2024)	Sendika sayısı (Ocak 2025)	Sendika sayısı (Temmuz 2025)
1	185.616	01 AVCILIK VE BALIKÇILIK	7	8	8	8
2	759.446	02 GIDA SANAYİİ	7	7	7	8
3	211.547	03 MADENCİLİK VE TAŞ OCAKLARI	7	7	7	7
4	621.688	04 PETROL KİMYA, LASTİK, PLASTİK VE İLAÇ	5	5	6	6
5	1.108.631	05- DOKUMA, HAZIR GİYİM VE DERİ	18	18	18	18
6	284.654	06 AĞAÇ VE KAĞIT	8	8	8	8
7	89.603	07-İLETİŞİM	7	7	7	7
8	94.639	08 - BASIN YAYIN VE GAZETECİLİK	6	6	6	6
9	346.323	09- BANKA, FİNANS VE SİGORTA	7	7	7	7
10	4.526.306	10- TİCARET, BÜRO, EĞİTİM VE GÜZEL SANATLAR	29	29	29	29
11	210.833	11 - ÇİMENTO, TOPRAK VE CAM	7	7	7	7
12	1.967.585	12- METAL	9	10	10	10
13	1.857.769	13 - İNŞAAT	12	12	12	12
14	276.742	14 - ENERJİ	7	7	8	8
15	1.035.529	15- TAŞIMACILIK	15	13	13	13
16	255.876	16 - GEMİ YAPIMI VE DENİZ TAŞIMACILIĞI, ARDIYE VE ANTREPO-CULUK	6	6	6	6
17	788.228	17 - SAĞLIK VE SOSYAL HİZMETLER	18	18	18	17
18	1.435.530	18 - KONAKLAMA VE EĞLENCE	18	17	18	18
19	254.655	19 - SAVUNMA VE GÜVENLİK	18	18	20	20
20	1.014.943	20 - GENEL İŞLER	21	21	20	20
	17.326.143	TOPLAM	232	231	235	235

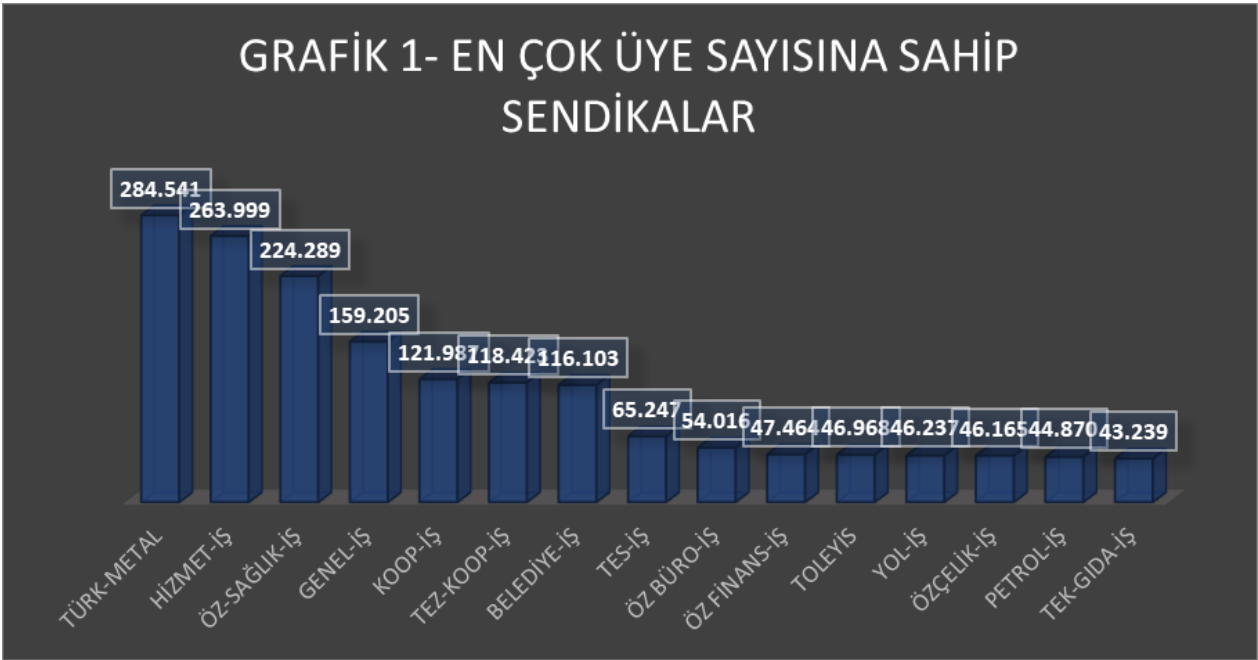
Türk Metal Sendikası 284 bin 541 üye ile en fazla üyeye sahip sendika konumunu korudu. Emekli olma oranındaki artış, özellikle belediyelerde başta olmak üzere kamuda örgütlü olan sendikalarda ciddi oranda üye kaybına neden oldu.

Grafik 1’de görüldüğü gibi, Türk-İş Konfederasyonuna bağlı Türk-Metal Sendikası en çok üyeye sahip sendika konumunu korudu. İstatistiklerde kamuda örgütlü sendikaların büyük çoğunluğu üye kaybı yaşarken, en çok üyeye sahip üçüncü sendika konumunda olan Öz Sağlık-İş Sendikasının üye sayısında son altı ayda bir değişiklik olmaması ise şaşırtıcıdır. Böyle bir durum istatistiklerin güvenilirliğine dair eleştirileri de haklı çıkaracak niteliktedir. DİSK/ BTO-Sen’in, gerçek üye sayılarının istatistiklere yansımadığına dair itirazları bulunmaktadır.

Bir önceki döneme göre sadece Türk-İş’e bağlı ve aynı işkolunda yer alan Tez-Koop-İş ile Koop-İş sendikalarının yer değiştirdiği görülüyor. Onun dışında bir değişiklik görünmemektedir.

Daha önce de sendikalı toplam işçi sayısının 95 bin 20 kişi azaldığını ifade etmiştik. Tablo 2’de bu değişim işkolları düzeyinde sendikalı üye sayıları üzerinden aktarılmıştır. En büyük üye kaybının 20 No’lu Genel İşler işkolunda yaşandığı görülmektedir. Bu kayıpların işkolu temsil düzeyine de etki ettiğini ilerleyen kısımda göreceğiz.

Tablo 2- İşkollarında sendikalı üye değişim sayıları (Ocak-Temmuz 2025)	
İşkolu ve Sendikalar	Ocak-Temmuz 2025 işkolu sendikalı üye sayısındaki değişim
01 AVCILIK VE BALIKÇILIK	-2.028
02 GIDA SANAYİİ	-2.867
03 MADENCİLİK VE TAŞ OCAKLARI	-3.333
04 PETROL KİMYA, LASTİK, PLASTİK VE İLAÇ	-1.952
05- DOKUMA, HAZIR GİYİM VE DERİ	-7.076
06 AĞAÇ VE KAĞIT	-1.235
07-İLETİŞİM	-739
08 - BASIN YAYIN VE GAZETECİLİK	49
09- BANKA, FİNANS VE SİGORTA	-3.456
10- TİCARET, BÜRO, EĞTİM VE GÜZEL SANATLAR	-6.904
11 - ÇİMENTO, TOPRAK VE CAM	-896
12- METAL	-14.297
13 - İNŞAAT	-4.077
14 - ENERJİ	-3.864
15- TAŞIMACILIK	1.908
16 - GEMİ YAPIMI VE DENİZ TAŞIMACILIĞI, ARDIYE VE ANTREPOCULUK	-165
17 - SAĞLIK VE SOSYAL HİZMETLER	-4.719
18 - KONAKLAMA VE EĞLENCE	298
19 - SAVUNMA VE GÜVENLİK	-2.177
20 - GENEL İŞLER	-37.490
Toplam	-95.020

Üye sayıları artışında “gizli el” ve Öz Büro-İş’ten Medya-İş’e üye devşirmenin istatistiklere yansımaları: Türk-İş/Basın-İş’in tüm kamu işyerlerinin Hak-İş/Medya-İş Sendikasına geçmesi...

Grafik 2’de üye sayısını en çok arttıran sendikalar verilmiştir. Buna göre her ne kadar toplam sendikalı sayısında bir düşüş yaşanmış olmasına rağmen sınırlı da olsa bazı sendikalar üye sayılarını arttırmıştır. Üye sayısını üye olarak en çok arttıran sendikanın Hak-İş/Öz Büro-İş Sendikası olduğu görülüyor. Bu artışta yeni işyeri örgütlenmelerinin ne kadar etkili olduğunu bilmiyoruz; ancak Türk-İş/Tez-Koop-İş Sendikasının örgütlü ve TİS imzalamış olduğu işyerine siyaset-kamu bürokrasisi (sözde “gizli el” diyelim) baskısı ile saldırarak kendi sendikalarına üye kaydetmelerinin daha büyük etkisinin olduğunu söylersek hata yapmamış oluruz. Bir önceki dönem TÜBİTAK, bu dönem de Gençlik ve Spor Bakanlığı ve bağlı işyerindeki saldırılar buna örnek gösterilebilir.

Hak-İş/Medya-İş aracılığı ile yapılan sendikal saldırılar “meyvesini” vermiş ve bu dönem Türk-İş/Basın-İş’in kamu sektöründe örgütlü olduğu hiçbir işyeri kalmamış ve tümü Medya-İş’e geçirilmiştir.

Üye sayısını en çok arttıran sendikalar arasında dikkat çeken ise Öz Belediye-İş Sendikasıdır. Bir önceki dönem de en çok üye artışı kaydeden sendikalar arasında yer almıştı. 2024 Temmuzda 27 olan üye sayısını bir yılda 5 bin 441 kişiye çıkarmıştır. Özellikle Şanlıurfa Belediyesinde örgütlü olduğu ve Belediye içerisinde TİS

imzaladığı web sitesinde yer alan haberlerden anlaşılmaktadır.

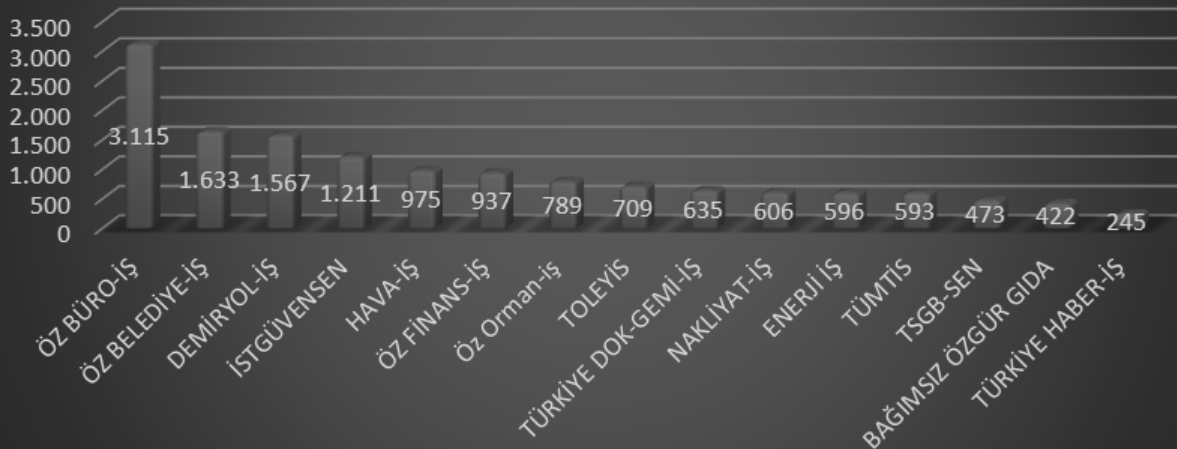
İSTGÜVENSEN de üye sayısını en çok arttıran sendikalar arasında. Bu sendika da Öz Belediye-İş Sendikası gibi yeni kurulan sendikalar arasında. 2024 yılında kurulan ve ilk defa Ocak 2025 istatistiklerinde 823 üye ile yer alan sendika, üye sayısını 2 bin 34 işçiye çıkarmıştır. Her ne kadar henüz işkolu barajını geçememiş olsa da bir sonraki (Ocak 2026) istatistiklerde barajı geçebileceğine dair güçlü sinyaller vermektedir.

Diğer yandan istatistiklerde göze çarpan bir veri de Birtek-Sen (yüzde 12 artış) ve Bağımsız Maden-İş (Yüzde 10) gibi mücadeleci sendikaların tüm baskılara ve ülke işkolu barajı engeline karşın üye sayılarını yüzdelik olarak belirgin bir şekilde arttırmış olmasıdır. Önümüzdeki dönemde bu sendikaların da üye sayılarının artacağını öngörebiliriz. Onca mücadeleye rağmen bu sendikalarda işçilerin yeterince örgütlenememesi de tartışılması gereken bir başka konu. Onu da umarız bir başka yazıda ayrıca değerlendirebiliriz.

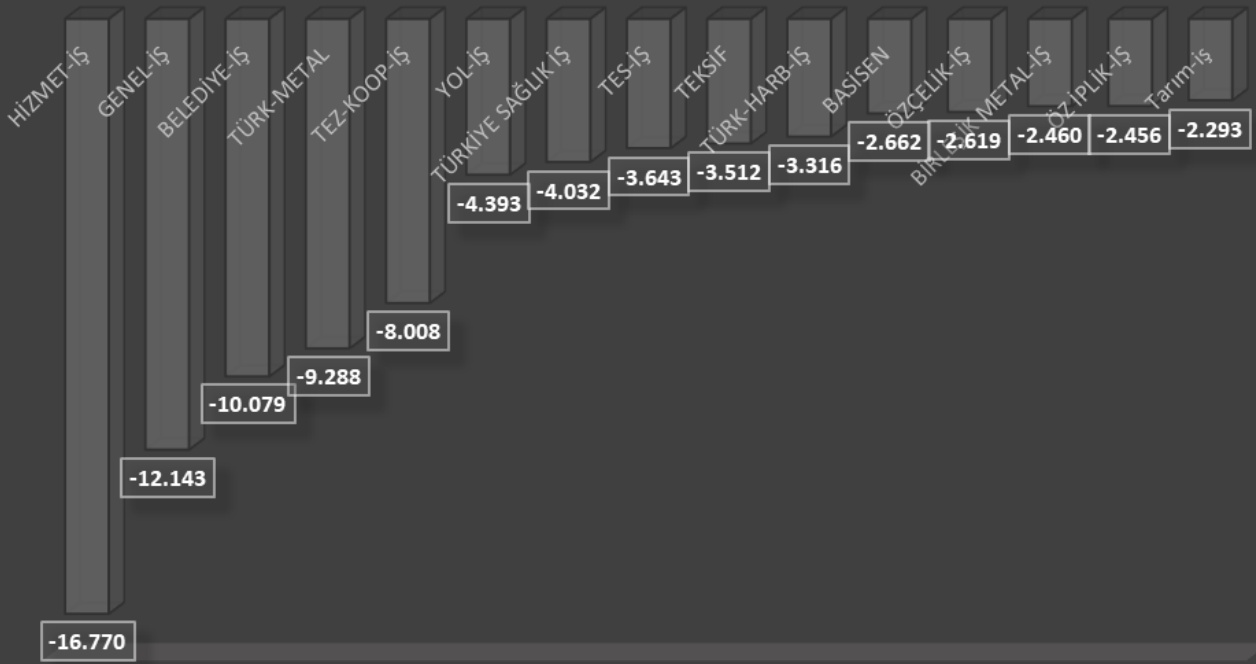
Belediyeler başta olmak üzere kamuda örgütlü birçok sendika ciddi üye kaybı yaşadı. Bir önceki dönem Genel işler işkolunda yaşanan siyaset-bürokrasi destekli sendikal hak ihlalleri, bu dönem 10 No’lu Ticaret, büro, eğitim ve güzel sanatlar işkolunda yaşandı.

Grafik 3’te en çok üye kaybı yaşayan sendikalar verilmiştir. Özellikle geçtiğimiz dönem üye

Grafik 2 - Üye sayısını en çok arttıran sendikalar

GRAFİK 3 -EN ÇOK ÜYE KAYBI YAŞAYAN SENDİKALAR

geçişlerinde siyaset bürokrasi etkisinin en yoğun yaşandığı 20 No'lu Genel İşler işkolu, bu defa üye devşirmeye dair üye artışları değil, ciddi üye kayıpları ile istatistiklerdeki yerini almıştır. Emeklilik sisteminin enflasyon ve derinleşen ekonomik krizin etkisiyle altüst oluşu; emeklilik dönemine bağlı ciddi gelir kayıplarının yaşanma yüksek olasılığı, sendikalı işyerleri başta olmak üzere birçok işçinin emeklilik kararı almasına yol açmış ve bu da doğrudan sendikalı üye sayılarına yansımıştır. Sadece Genel İşler işkolunda yer alan Hizmet-İş, Genel-İş ve Belediye-İş Sendikasında yaşanan üye kaybı 38 bin 992 kişi. Diğer bir ifade ile toplam üye kaybı olan 95 bin 20 üyenin yüzde 41'i sadece bu üç sendikada yaşanmış görünüyor. Diğer yandan bu işkolunda emeklilik etkisinin dışında güvenlik hizmetindeki çalışanların işkolunda yaşanan değişikliğin sınırlı da olsa etkili olduğu da belirtelim.

Bu üç sendikanın ardından en çok üye kaybının, halen en çok üyeye sahip Türk-Metal Sendikası'ndan yaşandığı görülüyor. Onu da Tez-Koop-İş Sendikası takip ediyor. Ancak Tez-Koop-İş Sendikası'nın yaşadığı ciddi oy kaybının arka planında sadece emekliye ayrılanların olmadığını belirtmek gerek. Bir önceki dönem Hak-İş'e bağlı Öz-Büro İş Sendikası'nın TÜBİTAK işyerine saldırıları (saldırı ifadesi, örgütlü ve TİS kapsamında olan bir işyerine başka bir sendikanın girmeye çalışması nedeniyle kullanılmıştır) neticesinde yetkinin Öz-Büroya geçmesi sonucu; bu dönemde yine Öz Büro-İş Sendikası ile Türk-İş'e bağlı Koop-İş sendikası'nın, Tez-Koop-İş Sendikasında örgütlü ve TİS kapsamında olan ve yaklaşık 16 bin işçinin çalıştığı Gençlik ve Spor Bakanlığı ve bağlı işyerine saldırımları neticesinde yaşanan üye kayıpları bulunmaktadır. Dolayısıyla AKP siyasi iktidarına yakın birisi Hak-İş'e diğeri Türk-İş'e bağlı iki "Makbul" sendikanın siyaset ve kamu bürokrasi baskılarıyla işçilerin Tez-Koop-İş Sendikası'ndan istifa ettirilmeleri Tez-Koop-İş Sendikası'nın ciddi üye kaybetmesine yol açmıştır. Türk-İş Konfederasyonunun Tüzüğü'nde, Türk-İş üyesi bir sendikası'nın örgütlü olduğu bir işyerinde başka bir üye sendikası'nın sendikal faaliyette bulunması açıkça yasaklanmış olmasına karşın, Türk-İş Konfederasyonu yönetiminin yeterince ses çıkarmamış ve yaptırım uygulamamış olmasını da ayrıca not edilmesi gerektiğini düşünüyoruz. Bahse konu sendika olan Koop-İş sendikası'nın Genel Başkanının aynı zamanda Türk-İş Yönetiminde yer aldığı'nın da özellikle altını çizelim.

Türk-İş/Türkiye Sağlık-İş Sendikası'nın üye kaybında emeklilik etkisinin yanında Hak-İş/Öz-Sağlık-İş'in Bakanlığı ve bağlı işyerlerinde yetki almasının sonucu TİS'den faydalanmak için sendika değiştirmek zorunda kalan işçilerin (dolayısıyla üye devşirmenin etkisiyle) etkili olduğunu söyleyebiliriz. Ancak Öz Sağlık-İş sendikası'nın üye sayılarındaki hareketsizlik bir soru işareti olarak da ortada duruyor.

Sendika özgürlüğünün önündeki en büyük engel yüzde 1 işkolu barajı: Sadece 65 sendika geçti

Toplu iş sözleşmesi yetki belgesi alabilmenin önündeki en büyük engellerin başında, işkolu düzeyinde aşılması gereken yüzde 1'lik işkolu barajı geliyor. Bir önceki dönem bu barajı 67 sendika aşmışken, şimdi bu sayı 65'e düşmüştür. Bir önceki istatistiklerde barajı geçen DİSK/İletişim-İş Sendikası ve bağımsız olarak faaliyetlerini yürüten Enerji Çalışanları Sendikası bu dönem ne yazık ki işkolu barajını aşamamıştır. Barajı aşan sendikaların 32'si Türk-İş, 17'si Hak-İş, 10'u DİSK, 1'i Ülkem-İş Konfederasyonuna bağlıyken, 5'i de Bağımsız olarak faaliyet yürütmektedir. Bu veriyi farklı bir şekilde okumak gerekirse; 170 sendika barajı geçememiştir. Dolayısıyla barajı geçemeyen sendikalara üye 66 bin 880 işçinin sendika seçme özgürlüğü işkolu barajı nedeniyle engellenmiştir.

Tablo 3'de barajı geçen sendikalar işkolu ve bağlı oldukları konfederasyonlar düzeyinde listelenmiştir. İlgili işkolunda faaliyette bulunan sendikalar arasında barajı geçen en fazla sendika sayısına sahip iş kolu 07 No'lu İletişim İşkoludur. Faaliyete devam eden toplam 7 sendikanın 5'i işkolu barajını geçmiştir. Bu işkolunu 7/4 ile 03 No'lu Madencilik ve taş ocakları işkolu ve 09 No'lu Banka Finans ve sigorta işkolu takip etmektedir. Barajı geçen en çok sendika ise 20/6 ile 19 No'lu Savunma ve güvenlik işkoludur.

Tablo 3- 2025 Temmuz - İşkolu barajını geçen sendikaların dağılımı

	İşkolunda çalışan işçi sayısı/	İşkolu ve Sendikalar	2025 Temmuz yüzdelik	İşkolunda temsil yet oranları		İşkolunda çalışan işçi sayısı/ Konfederasyon	İşkolu ve Sendikalar	2025 Temmuz yüzdelik	İşkolunda temsil yet oranları
	185.616	01 AVCILIK VE BALIKÇILIK				210.833	11 - ÇİMENTO, TOPRAK VE CAM		
1	TÜRK-İŞ	T.ORMAN İŞ	1,010	21,606	36	TÜRK-İŞ	T.ÇİMSE-İŞ	12,780	18,791
2	TÜRK-İŞ	TARIM-İŞ	5,517		37	TÜRK-İŞ	KRİSTAL-İŞ	3,713	
3	HAK-İŞ	ÖZ ORMAN-İŞ	13,770		38	HAK-İŞ	ÖZ TOPRAK-İŞ	2,298	
4	DİSK	BTO-SEN (BİR TAR. ORM.İŞ)	1,309			1.967.585	12- METAL		
	759.446	02 GIDA SANAYİİ			39	TÜRK-İŞ	TÜRK-METAL	14,461	18,653
5	TÜRK-İŞ	ŞEKER-İŞ	1,817	12,550	40	HAK-İŞ	ÖZÇELİK-İŞ	2,346	
6	HAK-İŞ	ÖZ GIDA-İŞ	5,040		41	DİSK	BİRLEŞİK METAL-İŞ	1,846	
7	TÜRK-İŞ	TEK-GIDA-İŞ	5,693			1.857.769	13 – İNŞAAT		
	211.547	03 MADENCİLİK VE TAŞ OCAKLARI			42	TÜRK-İŞ	YOL-İŞ	2,488	2,488
8	TÜRK-İŞ	TÜRK MADEN-İŞ	12,927	19,663		276.742	14 – ENERJİ		
9	TÜRK-İŞ	GENEL MADEN-İŞ	4,165		43	TÜRK-İŞ	TES-İŞ	23,576	30,788
10	DİSK	DEV MADEN-SEN	1,188		44	DİSK	DİSK ENERJİ SEN	1,495	
11	HAK-İŞ	ÖZ MADEN-İŞ	1,383		45	HAK-İŞ	ENERJİ İŞ	5,717	
	621.688	04 PETROL KİMYA, LASTİK, PLASTİK VE İLAÇ				1.035.529	15- TAŞIMACILIK		
12	TÜRK-İŞ	PETROL-İŞ	7,217	9,951	46	TÜRK-İŞ	DEMİRYOL-İŞ	2,949	9,629
13	DİSK	LASTİK-İŞ	2,734		47	TÜRK-İŞ	HAVA-İŞ	2,529	
	1.108.631	05- DOKUMA, HAZIR GİYİM VE DERİ			48	TÜRK-İŞ	TÜMTİS	1,571	
14	HAK-İŞ	ÖZ İPLİK-İŞ	3,256	8,141	49	DİSK	NAKLİYAT-İŞ	1,176	
15	TÜRK-İŞ	TEKSİF	3,840		50	HAK-İŞ	ÖZ TAŞIMA İŞ SENDİKASI	1,404	
16	DİSK	TEKSTİL	1,045			255.876	16 - GEMİ YAPIMI VE DENİZ TAŞIMACILIĞI, ARDIYE VE ANTREPOCULUK		
	284.654	06 AĞAÇ VE KAĞIT			51	HAK-İŞ	LİMAN-İŞ	2,241	7,697
17	TÜRK-İŞ	AĞAÇ-İŞ	1,806	7,611	52	TÜRK-İŞ	TÜRKİYE DOK-GE-Mİ-İŞ	2,751	
18	TÜRK-İŞ	SELÜLOZ-İŞ	1,965		53	TÜRK-İŞ	TÜRK-DENİZ-İŞ	2,705	
19	HAK-İŞ	ÖZ AĞAÇ-İŞ	3,840			788.228	17 - SAĞLIK VE SOSYAL HİZMETLER		
	89.603	07-İLETİŞİM			54	TÜRK-İŞ	TÜRKİYE SAĞLIK İŞ	4,752	33,206
20	TÜRK-İŞ	TÜRKİYE HABER-İŞ	11,461	21,374	55	HAK-İŞ	ÖZ-SAĞLIK-İŞ	28,454	
21	HAK-İŞ	ÖZ İLETİŞİM İŞ	2,275			1.435.530	18 - KONAKLAMA VE EĞLENCE		
22	ÜLKEM-İŞ	ÖZ HABER İŞ	2,110		56	TÜRK-İŞ	TOLEYİS	3,271	3,271
23	BAĞIMSIZ	PTT-SEN	1,897			254.655	19 - SAVUNMA VE GÜVENLİK		
24	BAĞIMSIZ	POSTA-İŞ	3,631	13,423	57	TÜRK-İŞ	TÜRK-HARB-İŞ	7,761	29,485
	94.639	08 - BASIN YAYIN VE GAZETECİLİK			58	TÜRK-İŞ	GÜVENLİK-İŞ	8,811	
25	TÜRK-İŞ	BASIN-İŞ	2,620		59	DİSK	GÜVENLİK-SEN	1,040	
26	TÜRK-İŞ	TGS	1,938		60	HAK-İŞ	ÖZ GÜVEN-SEN	9,236	
27	DİSK	DİSK BASIN-İŞ	1,131		61	BAĞIMSIZ	GÜVENLİK-KORU-MA İŞ	1,130	
28	HAK-İŞ	MEDYA-İŞ	7,734		62	BAĞIMSIZ	KOR-SAV	1,507	

346.323		09- BANKA, FİNANS VE SİGORTA			1.014.943		20 - GENEL İŞLER		
29	TÜRK-İŞ	BASS	5,040	30,270	63	TÜRK-İŞ	BELEDİYE-İŞ	11,439	53,136
30	BAĞIMSIZ	BANKSİS	1,123		64	HAK-İŞ	HİZMET-İŞ	26,011	
31	TÜRK-İŞ	BASİSEN	10,402		65	DİSK	GENEL-İŞ	15,686	
32	HAK-İŞ	ÖZ FİNANS-İŞ	13,705						
4.526.306		10- TİCARET, BÜRO, EĞTİM VE GÜZEL SANAT-LAR							
33	TÜRK-İŞ	KOOP-İŞ	2,695	6,504					
34	TÜRK-İŞ	TEZ-KOOP-İŞ	2,616						
35	HAK-İŞ	ÖZ BÜRO-İŞ	1,193						

İşkollarının temsiliyet oranı da Tablo 3’de verilmiştir. Buna göre en fazla temsiliyet bir önceki dönemde olduğu gibi yüzde 53,136 ile 20 No’lu Genel işler işkolunda. Temsiliyet oranlarının yüksekliğinin temel gerekçelerini daha önceki notlarda olduğu gibi burada da tekrar etmekte fayda olduğunu düşünüyoruz. Bu işkolundaki genel örgütlenmenin kamu işyerleri ve belediyelerden oluştuğu ve bu nedenle yüksek olduğunu önemle vurgulamak gerekir. Benzer bir durum 17 No’lu Sağlık ve sosyal hizmetler işkolunda da söz konusudur. Bu işkolunda barajı geçen sendikalar da Sağlık Bakanlığı ve bağlı hastaneleri ile Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ve bağlı işyerleri gibi kurum ve kuruluşlarında örgütlüler. İşkolundaki temsiliyet oranı yüzde 33,206. Bu işkolunda 17 sendika kurulu bulunmasına karşın sadece iki sendika barajı geçmiştir. Kamu işyerleri ve belediyelerdeki sendikal hakların kullanılmasındaki özgürlük alanı ne yazık ki özel sektörde söz konusu değildir. Bu iki işkolunu yüzde 30,270 ile 09 No’lu Banka, Finans ve Sigorta işkolu takip etmektedir. Bu işkolunda temsiliyeti oranının görece yüksek olmasında Türkiye’nin köklü büyük bankalarının uzun yıllardır BASİSEN’de örgütlü olmasının, Ziraat Bankası, Ziraat Katılım ve Halk bankası gibi devlet bankası çalışanlarının da siyaset-bürokrasi etkisiyle Öz-Finans-İş’te “örgütlenmesinin” etkili olduğunu söylemek mümkündür.

İstatistiklere göre en düşük temsiliyet düzeyinin ise yüzde 2,488 ile 13 No’lu İnşaat işkolunda olduğu görülüyor. Bu işkolunda 12 sendika faaliyette olmasına karşın sadece Türk-İş/Yol-İş Sendikası işkolu barajını geçmiş durumda. Dolayısıyla 1 milyon 857 bin 769 işçinin çalıştığı İnşaat işkolunun sadece yüzde 2,488’i barajı geçen bir sendikaca temsil edilmektedir. Temsiliyet oranının çok düşük olduğu bir diğer işkolu da

yüzde 3,271 ile 18 No’lu Konaklama ve Eğlence işkoludur. İnşaat işkoluna benzer bir durum bu işkolu için de geçerli; bu işkolunda da 18 sendika faaliyette olmasına karşın sadece bir sendika; Türk-İş/Toleyis Sendikası işkolu barajını geçmiş olan tek sendika konumundadır. Bu işkolunda da 1 milyon 435 bin işçi çalışıyor olmasına karşın işçilerin sadece yüzde 3,271’i barajı geçen bir sendikaca temsil edilmektedir.

Daha önce de ifade etmiş olduğumuz gibi 235 sendikanın sadece 65’i işkolu barajını geçmiş durumda. Bu sendikaların işkolları dağılımı da dikkat çekici. 4 milyon 526 bin 326 işçi ile en fazla işçiyi kapsayan diğer bir ifade ile en büyük işkolu niteliğinde olan 10 No’lu Ticaret, Büro, Eğitim ve Güzel Sanatlar işkolunda faaliyette bulunan 29 sendikanın (aynı zamanda en fazla sendikanın faaliyette olduğu işkolu) sadece 3’ü işkolu barajını geçmiştir. Ve bu üç sendikanın toplam işkolundaki işçileri temsil oranı ise yüzde 6,504’tür.

Temsiliyet oranlarının da aslında TİS kapsamındaki işçilerin oranını vermediğini tekrar ifade edelim. Daha önce de belirtmiş olduğumuz gibi aktif/pasif üyelik durumlarına bağlı olarak, gerçekte bu oranların çok altında bir temsiliyetin söz konusu olduğunun altını çizelim.

Tablo 4’te barajı geçen sendikalar arasında en çok ve en düşük temsiliyet oranlarına sahip sendikalar listelenmiştir. En üstlerde Hak-İş’e bağlı sendikaların yer aldığı açık bir şekilde görülüyor. Siyasi iktidar eliyle büyütülen bir harekete dönüşen Hak-İş temelli sendikacılık meyvelerini özellikle kamu işyerlerinde vermektedir. Öz Sağlık-İş Sendikası başta olmak üzere Hak-İş’e bağlı kamuda örgütlü sendikalarının bir anda nasıl büyüdüğünü daha önceki notlarda anlatılmıştı ama tekrar etmekte fayda görüyoruz. Siyaset-kamu

bürokrasisi işbirliği ile “makbul” sendikalar desteklenmiş; işçiler üzerinde farklı türden baskılar kurularak, “makbul” (Geneli Hak-İş’e üye sendikalar olduğunu söylemek mümkün) sendikalara üye olmaları sağlanmıştır.

Diğer yandan en fazla temsiliyete sahip iki sendikanın Genel İşler işkolunda olması ise pek de şaşırtıcı olmasa gerek. Çünkü bu işkolundaki yüzde 53,136 temsiliyet oranını sadece üç sendika sağlamaktadır.

Tablo 4 - İşkolu barajını geçen en fazla ve en az temsiliyete sahip sendikalar (Yüzde)		
Bağlı olduğu konfederasyon	Sendikanın adı	2025 Temmuz yüzdelik oranı
HAK-İŞ	ÖZ-SAĞLIK-İŞ	28,454
HAK-İŞ	HİZMET-İŞ	26,011
TÜRK-İŞ	TES-İŞ	23,576
DİSK	GENEL-İŞ	15,686
TÜRK-İŞ	TÜRK-METAL	14,461
HAK-İŞ	ÖZ ORMAN-İŞ	13,770
HAK-İŞ	ÖZ FİNANS-İŞ	13,705
TÜRK-İŞ	TÜRK MADEN-İŞ	12,927
TÜRK-İŞ	T.ÇİMSE-İŞ	12,780
TÜRK-İŞ	TÜRKİYE HABER-İŞ	11,461
TÜRK-İŞ	BELEDİYE-İŞ	11,439
TÜRK-İŞ	BASİSEN	10,402
HAK-İŞ	ÖZ BÜRO-İŞ	1,193
DİSK	DEV MADEN-SEN	1,188
DİSK	NAKLİYAT-İŞ	1,176
DİSK	DİSK BASIN-İŞ	1,131
BAĞIMSIZ	GÜVENLİK-KORUMA İŞ	1,130
BAĞIMSIZ	BANKSİS	1,123
DİSK	TEKSTİL	1,045
DİSK	GÜVENLİK-SEN	1,040
TÜRK-İŞ	T.ORMAN İŞ	1,010

Tablo 4’ün alt kısmında da işkolu barajını az bir farkla aşan sendikalar verilmiştir. DİSK’in barajı geçen 10 sendikasının 5’i bu kısımda yer almaktadır. Bu sendikaların genellikle özel sektörde örgütlü olduklarının altını çizmekte fayda var. Özel sektördeki sendikal örgütlenme mücadelesinin kamu sektörü ile kıyaslanmayacak kadar zor olduğunu göz önüne aldığımızda bu sendikaların başarısını daha net anlayabiliriz.

Sonuç yerine: Sendikalar kamu işyerlerinin sendika-siyaset kısılcığında

Sendikaların üye kayıplarının gerekçelerini açıklamaya çalıştık. Ancak istatistiklerde sendikal hareketin geleceğine dair örgütlenme başarılarını işaret eden bir göstergeye rastlayamadık. Sendikaların bir birinden üye devşirme mücadelesi Türkiye’deki sendikal hareket temelinde işçi sınıfına zarar vermektedir. Hak-İş ve Türk-İş’e bağlı sendikalar, örgütsüz işçileri sendikalara üye yapmak yerine, örgütlü kamu işyerlerinde birbirlerinin üyelerini devşirme mücadelesi içerisindedir. Kamu işyerlerindeki örgütlenme mücadelesinde “kazanan” da siyasi iktidarın “makbul” sendikaları siyaset-kamu bürokrasisi eliyle desteklemesi sonucu belirlenmektedir.

Türkiye’de sendikal istatistikler, istisnaları dışarda bırakarak, işçi sendikalarının sendika-siyaset kısılcığında can çekiştiklerini gösteriyor. Daha da açmak gerekirse, siyaset eliyle büyüyen sendikaların olası bir iktidar değişikliğinde sabun köpüğü gibi, bir balon gibi sönmeye ve hızlı bir şekilde üye kaybetmesi muhtemeldir. Yerel seçimler sonrası belediyelerde yaşananlar bu savımızı destekler niteliktedir. Dolayısıyla kamu sektöründe örgütlenme mücadelesi sendikal harekete büyük zarar vermekte ve bu da sendikal istatistiklere yansımaktadır.

Fişek Enstitüsü Çalışan Çocuklar
Bilim ve Eylem Merkezi Vakfı

**FİŞEK ENSTİTÜSÜ ÇALIŞAN ÇOCUKLAR BİLİM VE
EYLEM MERKEZİ VAKFI**

Telefon: 0 312 429 78 11

Adres: Selanik Cad. 52/4 Kızılay - Ankara

web: www.fisek.org.tr

e-posta: bilgi@fisek.org.tr